

Blagotawienstwo piszącym gazety katolickie i czytającym. Pisać takie gazety to apostołstwo, czytać, to poznawać prawdę. (Treść słów Papięży PIUSA K. LEONAXIII.)

Nr. 82 | Wychodzi we Wtorek i Piątek. Cena kwartalna 1 M. (70 cent.) | Bytom-Rozbark, 19. Października 1886. | Za ogłoszenia płaci się 20 fen. od miejsca wiersza drobnego. | Rok XIX.

Paul Gadulski.

Królową wszystkich przekupek na targu w mieście N. była pani Joanna Gadulski. Jednym słowem, potrafiła swoją zbytnią gadatliwością tak się wyszczekać z innemi przekupkami, że te nie ważyły się ani o fenyg tanięć, jak ona sprzedawać. Żadna z jej koleżanek nie chciała z panią Gadulską zadzierać, i nawet przy zakupnie dawały jej pierwszeństwo, aby tylko królową targu przy dobrym humorze utrzymać. Pani Gadulski była przytem najlakomszą i najzwadliwszą przekupką na całym targu, lecz co sprzedawało było najlepsze, bo towar sprowadzała z pierwszego i najlepszego źródła za gotówkę. Właściwie też tylko za możne familie od niej kupowały, chociaż jej towar był o wiele droższy.

„Co kosztuje dzisiaj masło?” zapytał się pewnego dnia około południa, gdy już targowisko było dość próżne, jakiś sługa w surducie z galonami, wskazując na wanienkę napelnioną smaczną treścią.

„Sztuka kosztuje 7 czeskich”, odrzekła przekupka.

„Wiele sztuk jest w tem naczyniu?” pytał sługa dalej.

„Dwadzieścia kwart, to uczyni, licząc po czterech sztukach na kwartę, akuratnie osiemdziesiąt.”

„Czy mi wolno masła skosztować?”

„Dalej, dalej!” odparła pani Gadulski, podając słudze nóż. „Masło jest twarde i świeże, od sołtysa z Niewiadomia i dopiero wczoraj robione.”

„Do krośset fur tysięcy! to mogę nazwać masłem”, zawołał sługa, skosztowawszy masła. „Dobra kobietko, takiego masła żąda moje państwo, i bardzo się cieszę, że już dalej nie potrzebuję latać i kosztować. Doktor, mój pan, wam z pewnością zaraz całą wanienkę odkupi. Lecz ja jej naturalnie sam nie poniosę. Czy nie macie kogoś, któryby zemną poszedł?”

„Gdzie mieszka wasz pan?” zapytała pani Gadulski, ucieszona na myśl zrobienia tak dobrego interesu. Osiemdziesiąt sztuk masła za 56 marek u jednej desce sprzedać, to przyniesie nie mały zysk.

„Mój pan jest doktor Uzdrawiński, a mieszka na Szerokiej ulicy”, odrzekł sługa, „jest bardzo bogaty człowiek, musicie go przecież kobietko znać. Od przeszło czterech lat jest wdowcem, a jego córka idzie w tych dniach za mąż, za oficera kawalerji, barona Pokrzywę. Dla tego też kupujemy tyle masła, bo możecie sobie pomyśleć, że na takim weselu się będzie tego smarzyło i piekło.”

„Tobym wnet sama z wami poszła”, mniemała pani Gadulski. „Szeroka ulica nie jest daleko, a interes krótki, bo u mnie się nie handluje.

Sąsiedzie, Gąsiorowski”, obracając się do mężczyzny w brudnym fartuchu, stojącego obok jej kramiku, a sprzedawającego w jatce mięso, — „czy nie chcielibyście na chwilę na mój kramik dać bacności. Z kupujących zapewne już nikt nie przyjdzie, a gdyby kto przyszedł, niech zaczeka. Ja zaraz wrócę.

Rzeźnik odmrugnał, co miało oznaczać, że dobrze, a pani Gadulski porwawszy ciężką wanienkę z masłem, zabrała się w drogę z sługą ku mieszkaniu lekarza Uzdrawińskiego.

„Tutaj mieszka”, rzekł sługa, wskazując na wspinały gmach z szeroko otwartą bramą. „Pójdźcie maślarko — pan doktor mieszka na pierwszym piętrze. Od czasu, jak wdowcem został, załatwia osobiście sprawy należące do gospodarstwa, bo jest bardzo akuratywny, jak się to często u bogatych ludzi zdarza. Pozostańcie tylko przy 7 czeskich na sztuce, i ani fenyga tanięć mu nie dajcie! Co może chodzić milionerowi o kilka groszy, zwłaszcza wobec takiej maślarki ubogiej. Wesele tak czy tak będzie wielkie i wykwinie wyprawione, aby cały świat mógł podziwiać bogactwo i piękność młodej pani, mającej się stać baronową Pokrzywą. Zaczekajcie tu więc chwilę, a ja pójdę was zameldować i oznajmię mu, że całą wanienkę masła składającą się z osiemdziesiąt sztuk już uhandlowałem i zakupiłem.

Nareszcie weszli do otwartego przedsionka, z którego kilka drzwi do wnętrza prowadziło. Na głównych drzwiach znajdowała się błyszcząca blaszka z napisem: „Dr. Uzdrawiński.”

Sługa, pociągnawszy za dzwonek, zniknął za drzwiami, które mu otworzono.

Lekarz Uzdrawiński powrócił dopiero przed godziną z wizyt od chorych, i siedział na kanapie zatopiony w czytaniu gazety, kiedy wolno na drzwi zapukano, a na zawołanie: „proszę” wszedł sługa do pokoju. Lekarz spojrzał na niego z zapytaniem, czego żąda.

„Panie doktorze”, odezwał się sługa, „ja siudem do stołu u pana tajnego radcy Szelaga, który bezwątpienia panu będzie znajomy, albo może pan jesteście z nim zaprzyjaźniony?”

„Nie mam tego zaszczytu”, odrzekł doktor, „nie mogę sobie nawet przypomnieć nazwiska twego pana. Cóż przynosisz?”

„Przynoszę?” westchnął sługa. „Ach, łaskawy panie doktorze, ja nie nie przynoszę, lecz chciałbym czegoś. Proszę wybaczyć, że śmiem z uszanowaniem pana prosić o radę i pomoc lekarską.”

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Dzieje dzisiejsze Kościoła.

W Kalwarii Zebrzydowskiej ma się odbyć w przyszłym roku w dzień Wniebowstąpienia N.

Panny Maryi koronacja obrazu Matki Boskiej. Lud polski, licznymi tysiącami się tam gromadzący corocznie, z wielką radością powitał tę wiadomość. Zakon Bernardynów, do którego klasztor w Kalwarii należy, poczynił już potrzebne kroki w Rzymie, otrzymawszy pozwolenie i poparcie od władzy duchownej w Galicyi.

Treviso. Obchód 1600. rocznicy Męczenników tabajskich i treviskich rozpoczął się w Niedzielę po południu w kościele św. Paulina. Kościół jako i ulice i domy były pięknie przyozdobione. W obecności ks. biskupa dr. Korum wyjęto relikwie z krypty pod wielkim ołtarzem, wystawiono je w chórze, a po niesporach obnieśli je 8 księży w uroczystej procesji około miejsca męczeństwa.

Sprawy społeczne.

„Będziesz pracował”, to jest prawo boskie, jeden pracuje ręką, drugi głową, jeden mniej, drugi więcej, jeden żyje z pracy ojca i przodków, drugi z pracy własnej. Każdy robotnik, prawdziwy chrześcianin poddaje się temu prawu. Robotnicy nie usuwają się od pracy, lecz żądają, aby im praca tyle wydawała owoc, iżby mogli żyć jak ludzie, mieszkać jak ludzie, ubierać się jak ludzie, oni i rodziny ich.

Niestety dziś bardzo często praca nie przynosi robotnikowi tyle, ile do ludzkiego życia potrzeba. Za wiele czasu i sił wymagają od robotnika, a za mało owoc z pracy dają.

Rządowy inspektor fabryczny w Lipsku, a więc nie żaden socyalista, oświadcza, że na 16 rodzin porządnym robotnikom, jedenaście nie ma na potrzebne utrzymanie. Takie podaje przykłady: 1) formierz w leżarni żelaza potrzebuje rocznie dla siebie, żony i dwoje dzieci 1364 m., a zarobi tylko 1820 m., brakuje mu 44 m. 2) doźroca w przedzalni ma wyżywić siebie, żonę, 5 dzieci, zarobi 1155 m., potrzebuje 1291 m., brakuje mu 136 m. 3) ślusarz żonaty, nie mający dzieci zarobi 1014 m., wydaje 1092 m., brakuje mu 78 m. 4) przedzarcz msi wyżywić siebie, żonę, jej ojca i 4 dzieci, zarobi 1130 m., razem z 234 m., które daje dziadek, a potrzebuje 1188 m. brakuje mu 58 m. 5) inny przedzarcz ma żonę i 6 dzieci zarabia 806 m., a potrzebuje 936 m. brakuje mu 130 m. 6) palacz w gazowni, ma żonę i dwoje dzieci, zarabia 1154 m., potrzebuje 1209 m., brakuje mu 55 m. 7) robotnik fabryczny, codziennie zatrudniony, ma żonę i czworo dzieci, zarabia 983 m., potrzebuje 1430 m., brakuje mu 420 m. 8) inny robotnik ma żonę i dwoje dzieci zarabia 1019 m., potrzebuje 1460 m., brakuje mu 441 m. 9) formierz w leżarni ma żonę i 5 dzieci, zarabia 1490 m., potrzebuje 1654 m., brakuje mu 164 m. 10) ślusarz, żonaty, ojciec dwojga dzieci, zarabia 936 m., wydaje 1101 m., brakuje mu 165 marek. 11) farbierz ma żonę i 3 dzieci, zarabia 947 m., potrzebuje 1064 m., brakuje mu 120 m.

Jest tu mowa o porządnym ludziach, którzy nie wydają ani na wódkę, ani na piwo, ani na żadne zbyteczne rzeczy, tylko na to, co koniecznie potrzebne. Cóż dopiero mówić o tych, którzy jeszcze mniej zarabiają, albo nie mają codziennie zarobku, choćby i chcieli pracować.

Fabrycznych inspektorów jest za mało, r.p. na cały Górny Śląsk tylko jeden w Opolu. Gdyby

ich było więcej i gdyby badali sprawy robotnicze, tak jak ów inspektor w Lipsku, toby się rząd i świat przekonał, że większa część skarg robotników jest ugruntowana, i prędkiejby złemu zaradzono. Gdyby to tyle pieniędzy nie było potrzeba na inne wydatki, toby mogli być w każdym mieście fabrycznym inspektorowie.

— W Belgii utworzyła się komisja z urzędników i posłów, objeżdża kraj, pyta robotników, bada wszystko gruntownie. Członkowie komisji i cały kraj chwytają się za głowę na wieści o stosunkach robotniczych, i z pewnością rząd i sejm postara się o polepszenie takowych.

Gdzie nikt nie wgląda w sprawy robotnicze, tam robotnicy sami powinni dbać o swe sprawy, spisywać takowe i podawać do gazet i do wiadomości posłów. „Katolik“ ciągle namawia do tego, żądał nawet takich spisów, jakie podał inspektor fabryczny w Lipsku, lecz tylko kilku robotników je przysłało. Trzeba ciągle się razić, trzeba ciągle ku lepszemu dążyć!

Belgia jest krajem pełnym fabryk i robotników. Są i kopalnie węgla i huty żelaza i szklane huty i fabryki broni itd. I tu położenie robotników było często bardzo smutne, i tu potrzeba uregulować stosunki społeczne, socyalne na podstawie zasad chrześcijańskich, miłości bliźniego i wspólności. Ponieważ ani rząd, ani panowie sprawy ruszyć nie chcieli, i ponieważ robotnicy we wielu miejscach wytrzymać nie mogli, dla tego wielu zaprzestało robić, albo przystąpiło do socjalistów. Dopiero teraz komisja złożona z członków rządu i posłów wgląda na grunt stosunków robotniczych i fabrycznych, i wychodzą na jaw rzeczy, nad któremi dziwią się wszyscy, i które uważali za niemożliwe.

Nietylko robotnicy mało zarabiali, lecz nawet zmuszano ich do tego, aby kupowali w kramach znajdujących się w ręku panów lub ich liwerantów. Nie dosyć na tem, musieli tu robotnicy daleko drożej płacić za towary, aniżeli w innych sklepach. Za kilogram kawy, który wszędzie kosztował 1,60 lub 1,80 franka, musieli płacić 3 1/2 fr., a najmniej 2 1/2 fr. Członkowie komisji nie mogą powstrzymać swego oburzenia, i wołają: to jest rabierstwo, to wyzyskiwanie szkaradne!

Uczni liberalni, którzy dotychczas chwalili fabryczne stosunki, którzy byli za tem, aby się nikt nie wtrącał do spraw społecznych, że te sprawy same się uregulują jak najlepiej dla panów i dla robotników, ci uczeni sami teraz widzą, że się omylili, że wszystkie sprawy ludzkie muszą mieć pewne prawa, muszą być regulowane, ponieważ ludzie nie są aniołami, często mają złą wolę, albo w błąd wpadają.

Jeden z największych uczonych w sprawach społecznych, Lavaye, stawia różne żądania dla robotników. N. p. następujące: 1) wysoki podatek na wódkę, kary ostre na pijaństwo i tych, którzy do niego dopomagają. Pieniądze w ten sposób zebrane mają być przeznaczone na roboty pożyteczne, aby dać zatrudnienie ludziom szukającym pracy. 2) Drogi żelazne nie mają na to służyć, aby rząd miał z nich pieniądze, lecz na to, aby podnieść przemysł, n. p. tanim przewożeniem towarów. 3) Panowie i rząd powinni się o to starać, aby wiara, dobre obyczaje i nauka szerzyły się pomiędzy robotnikami, bo bez tego wszelkie prawa i reformy społeczne na nic się nie przydadzą. 4) Powinny być ustanowione sądy polubowne dla sporów pomiędzy panami a robotnikami. 5) Czas pracy dzienną powinien być prawem oznaczony, jak jest w Szwajcaryi, Ameryce. 6) Robotnik i rodzina jego powinni być zabezpieczeni na wypadek nieszczęścia i na starość. 7) Trzeba towarzystwa akcyjne ku budowaniu domów małych dla robotników. 8) Panowie nie powinni robić zbytków, lecz żyć skromnie, bo zbytki pańskie drażnią robotników. 9) Rólników trzeba uczyć gospodarstwa, i dać im tani kredyt. 10) Wszyscy powinni się kierować miłością chrześcijańską bliźniego i panowie i robotnicy.

Wiadomości z całego świata.

— Gazety rządowe ogłosiły, że na wojsko pieniądze, jakie sejm rządowi przyznał na siedem lat, mają na zawsze pozostać, że rząd będzie tego żądał od posłów. Stronnictwa rządowe zaraz się w swych gazetach zgodziły na to. Lecz inne gazety jednak oświadczyły, że kraj nie może znieść więcej ciężarów na wojsko, że wojsko tyle prawie kosztuje jakoby ciągle była wojna. Gazety stronnictw rządowi uległych piszą teraz inaczej, i głoszą, że już rząd nie będzie żądał, aby wydatki większe na wojsko pozostały na zawsze.

— Przed wyborami posła w Ratzeburgu dostali przywódcy socjalistów list, w którym ich się pytano ile chcą pieniędzy, aby pomódz konserwatywnym przy wyborach. Po-

kazało się, że podpis był sfalszowany. Przyznał się do tego podstępny radca sądowy Franke, i że stał w związku w tej sprawie z pewnym znacznym mężem. Wytoczono sądziemu proces dyscyplinarny, na którego koniec wszyscy bardzo ciekawi.

— W Berlinie odbyło się zgromadzenie, na którym bardzo ostro występowano przeciw żydom, czyli raczej przeciw żydowskiemu zwyczajom w handlu i w życiu. Żądano aby, jak dawniej, nie dawano żydom równych praw z chrześcijaninami w państwie chrześcijańskim, aby ich nie wpuszczano pomiędzy sędziów, nauczycieli i t. d. ponieważ przez to duch chrześcijański coraz więcej się traci w państwie. Nie można żądać od żydów, aby szerzyli i utrzymywali ducha chrześcijańskiego, jaki powinien być w państwie chrześcijańskim. Żydzi muszą przeciw duchowi chrześcijańskiemu działać, mimo woli podkopują fundamenta państwa chrześcijańskiego. Gdyby uznali ducha chrześcijańskiego za dobrego, toby musieli zostać chrześcijaninami, ponieważ zostają żydami, muszą być przeciwni chrześcijaństwu.

— Zboże zagraniczne, amerykańskie, rosyjskie, rumuńskie, indyjskie zabija naszych rolników, ponieważ jest tańsze, aniżeli nasze, bo w tych tam krajach ani rola nie jest tak droga, ani tak obciążona, ani tyle podatków się nie płaci, ani uprawa nie jest tak droga, a rola lepsza. Teraz znowu sprowadzają speculanci gorzycę indyjską, z której wybijają olej, a która dla nie płaci. Przez to spadły ceny rapsu.

Austria. Cholera jeszcze panuje we Węgrzech i okolicach ku Włochom położonych. — We Wiedniu odkryto sycjalistów, którzy chcieli podpalać budynki wielkie, składy drzewa itd. — Ciągłe tu mówią wiele o wojnie z Rosją. Rząd austriacki zrobił ugodę ze rządem niemieckim, który przyobiecał, że nie pozwoli na to, aby zmniejszona granice Austrii. Dla tego Austria myśli, że nie byłaby bez pomocy we wojnie z Moskalą. Tej wojny pragną przedewszystkiem Węgrzy, którzy się boją, aby Moskale nie zabrali Galicyi i Słowian pod panowaniem węgierskiem. Węgrów właściwych, Madziarów, jest bardzo mało; gdyby Moskale wzięli Słowian, toby państwo węgierskie zginęło. Dla tego Węgrzy przeciwni Moskalom, którzy znowu do tego dążą, aby wszystkich Słowian (Polaków, Czechów, Rusinów, Kroatów, Serbów, Bułgarów, Słowenców i t. d.) dostać pod swoje panowanie. Wielu ze Słowian chętnieby się zgodziło na to, gdyby Moskale nie chcieli zmoskwiczyć wszystkich Słowian, lecz gdyby pozwolili zostać każdemu szczepowi słowiańskiemu takim, jakim jest, gdyby uszanowali religią katolicką i języki ojczyste, czy czeski, czy słowacki, czy bułgarski, czy serbski itd. Najwięcej do Moskali Igną Czesi i zarazby do nich przystali. Z tych powodów musi przyjść do wojny pomiędzy Austrią a Moskalami prędzej czy później. Czy to w takiej wojnie Niemcy pomogą Austriakom, to jednak wielkie pytanie.

Rosya. Jest prawo w Rosyi, że włościanin może tylko grunt sprzedać włościaninowi. Gazety rosyjskie zwracają rządowi uwagę na to, że na granicy pruskiej, około Sosnowca, fabrykanci niemieccy przekroczyli to prawo, bo pokupili grunta od chłopów, i wystawili fabryki na nich. Gazety radzą, aby fabrykantom niemieckim odebrać te grunta.

— Pod Kaukazem zrobili Gruzycy rewolucją przeciw Moskalom, którzy przed laty zdobyli kraj a mieszkańców gwałtem trzymają pod swem panowaniem. Gruzycy nie zmoskwiczyli się, lecz zachowują swój język ojczysty i narodowość. Głównie księża na czele ludu bronią języka i narodowości gruzyjskiej.

Francya. Bezbożnicy francuzcy nie przestawają podburzać pospólstwo przeciw klasztorom, a ponieważ zakonom nie mogą dowieść nic karygodnego, więc używają róż-

nych oszczerstw zdolnych wzbudzić nienawiść przeciw klasztorom. Oto nowy przykład: Pewien burmistrz, chociaż sam będąc przeciwnikiem Kościoła katolickiego, dał wychować swą córkę w kościele Augustyanek. Po ukończeniu nauk w szkole klasztornej powróciła córka do domu rodziców, gdzie przebywała przez 5 lat. Dorszedłszy do pełnoletności, licząc 22 lat, wstąpiła do klasztoru. Rodzice chcieli ją odebrać, lecz córka stanowczo oświadczyła niezłomny zamiar pozostania w klasztorze przed władzą świecką. Rodzice nie mogli więc prawnymi środkami córki zmusić do opuszczenia klasztoru, użyli tedy środków niegodziwych. Najprzód napoczęto łżyć młodą zakonnicę, że na to wstąpiła do klasztoru, aby tam mogła prowadzić życie niemoralne, rodziców ostrzegano publicznie po gazetach, żeby wcale córek swych do tego klasztoru nie posłali, gdzie taka niemoralna istota przebywa i wiele jeszcze innych oszczerstw i obelg nawygadywano. Nareszcie ojciec młodej zakonnicy wpadł pewnego dnia z bandą pijanych przyjaciół do klasztoru, a powybijawszy drzwi i okna, porwał córkę klęczącą właśnie przed Najśw. Sakramentem i wywiózł ją do domu. Gdzie wtenczas policja była, niewiadomo. Może spała.

Anglia. Do dawniejszego ministra, Gladstona, udała się deputacja irlandzka, aby mu podziękować za przyjaźń szlachetną, którą okazywał Irlandyi jako minister i jeszcze teraz stara się jej pomagać. — W Egipcie znowu tamtejsi mieszkańcy starają się ze siebie zrzucić jarzmo Anglików, którzy pod pozorem opieki niszczą Egipt na swoją korzyść.

— Angielski minister Churchil jeździ po Europie, aby mianowicie rząd w Berlinie i we Wiedniu pomógł Anglikom przeciw Moskalom, aby ci nie zagarnęli najpierw Bułgaryi, a potem Turcyi. Gdyby to się udało Moskalom, toby Anglików wypędzili z Egiptu, Indyj, z Azji. A gdyby Anglicy nie mieli krajów zamorskich, toby zbankrutowali, bo sama Anglia, to kraj mały i nie mogący wyżywić mieszkańców. Dla tego Anglia nie chce, aby się powiększyła moc i potęga Moskali. Austria też jest przeciw Moskalom, bo Moskale chcą wszystkich Słowian zebrać pod swoje panowanie, a ponieważ większa część mieszkańców Austrii jest rodu słowiańskiego, dla tego i Austria się rozpadła, gdyby Moskale zabrali Słowian. Anglicy i Austriacy chcieliby odpędzić Moskalą od Bułgaryi bez wojny, bo to kosztuje. Lecz to się nie uda, bo Moskal z grózb nic sobie nie rebi. Moskal wie, że Niemcy przeciw niemu nie będą, bo się boją, aby Rosya i Francya na nich nie uderzyła. Sprawa więc tak stoi, że albo Anglia, Austria, Turcyja, Bułgarya i Serbia muszą wojnę prowadzić z Rosją, albo Moskale zabiorą Bułgaryę i innych Słowian południowych, a potem i Turcyę. Nam się zdaje, że uda się sprawa Moskalom, że opatrność Boska postanowiła ich użyć jako bicz boży na te europejskie rządy i narody, które nagrzęszyły wiele przeciw miłości Boga i bliźniego, i które odrzuciły ze swego serca i życia ducha prawdziwego chrześcijaństwa.

Bułgarya. Na posłów wybrano kilka set takich mężów, którzy chcą wolnej Bułgaryi bez Moskali, a tylko 20 posłów, którzy chcą kraj zaprzedać Rosyi.

Z bliższych stron.

Rozbark. W tych dniach stał przed sądem przysięgłych w Bytomiu Józef Riesner, oskarżony o podłożenie ognia w domu Bergera w Rozbarku. O pożarze tym donosił swego czasu w „Katoliku“. Jak wiadomo, w płomieniach znalazła wtenczas śmierć żona i dwoje dzieci mieszkające w domu tym komornika Duczka, podczas gdy się Riesner z familią uratował, wyskoczywszy oknem z pomieszkania w szczycie jedno-piętrowego domu tego. Dla braku dowodów uznał sąd przysięgłych Riesnera niewinnym i na wolność pusz-

czonym po odsiedzeniu około pięciu miesięcy w więzieniu śledczym.

— Proboszcz państwowy p. Talaczyński w Kielczy został przez sąd lawniczy w W. Strzelcach skazany na 200 marek kary za obrazę sędziego Baumann.

— Ks. Loss z Otmętu został zamianowany kapłanem w Rybniku.

— Weteranów z roku 1813/15 pobierających wsparcie z funduszu dla weteranów żyje jeszcze w opolskim obwodzie regencyjnym 25-ciu.

W Niemieckich Piekarach odbędzie się w Niedzielę 24 go bm. w hotelu p. Kaula zgromadzenie robotników inwalidów.

Chorzów. W Niedzielę 24 go bm. odbędzie się walne zebranie członków tutejszej „Czytelni“, na którym wybrany ma być nowy zarząd. Prosimy o liczne stawienie się członków, gdyż mają być ważne uchwały przedsięwzięte. W następnym numerze „Katolika“ doniesiemy więcej.

Mikołów. Przed tutejszym sądem lawniczym stał 6 go bm. zarząd konsumu z Orzesza oskarżony za przekroczenie prawa o spółkach, czyli sprzedawanie gorzałki. Zarząd skazany został wogóle na zapłacenie 1000 marek kary, z której ponosi przewodniczący 600 mk., kasyer 300 mk., a kontroler 100 mk.

Benkowitz p. Raciborzem. Dnia 6-go b. m. odprawił po raz ostatni nasz wielce czcigodny administrator ks. Walowy Mszą św. Gdy śpiewak zanucił ułożoną na pożegnanie piosenkę, nie byliśmy w stanie ze wzruszenia lez wstrzymać.

Wyprowadziliśmy naszego duszpasterza z procesją z kościoła na farsę, gdzie nam ostatni raz rozczulającymi słowy podziękował. „Zostańcie z Bogiem“, były jego ostatnie słowa na pożegnanie. Nie jesteśmy w stanie dostatecznie podziękować Ci za Twoe dobrodziejstwa, któreś nam wysłuchiwał, przez czas Twoego duszpasterstwa w naszej parafii, niechaj Ci to Bóg w teraźniejszej parafii lubowskiej, a po śmierci królestwem niebieskiem wynagrodzić raczy.

O godzinie 9-tej wprowadziliśmy w asystę ksi. dziekana Strzybnego ze Staréj-wsi i ks. faraża z Ostroga z procesją naszego teraźniejszego ks. prob. Spire, który po złożonej przed wielkim ołtarzem przysiędze, do nas przemówił. Po krótkiej, ale rozczulającej mowie odprawił po raz pierwszy w naszym kościele nabożeństwo. Po odśpiewaniu „Te Deum“ na podziękowanie odprawiliśmy naszego nowego ks. faraża na probostwo, gdzie nam jeszcze raz podziękował i wyraził, żeby za pomocą Boga żadał z tych owieczek pieczy jego powierzonych nie zginiła. Naszego nowego księdza proboszcza przyjęliśmy serdecznie i przyrzekamy mu posłuszeństwo, życząc zarazem, żeby dożył i między nami drugiego 25. letniego jubileuszu swego urzędowania, tak jak dożył we swojej dawniejszej parafii Wielkiej Pacynie.

Leśnica. Z dniem 1-go b. m. został powiat Wielko-Strzelecki na 2 okręgi inspekcji szkolnej podzielony, t. j. na obwód północny i południowy. Na południowy obwód obejmujący 68 nauczycieli został mianowany powiatowym inspektorem do-

tychczasowy nauczyciel seminaryjny p. Weichert z Tacholi (w Prusach Zachodnich) i osiadł tu w Leśnicy, objawszy swój urząd dnia 1 bm.

Nadesłano.

„Kra“ płyn przeciw darcin i reumatyzmowi z opactwa św. Marcina, wysmienity tyśiącznie doświadczony środek przeciwko wszystkim podobnym cierpieniom, oraz darcin w członkach bólu nerw, krzyża, stawów, pięc, nóg, głowy, postrzału, wywichnięciu i t. d. Pomoc pewna! Tyśiące świadectw! Generalny skład R. Randolf, Mainz. Pół butelki Mk. 1.50, cała butelka Mk. 3.00. — W Tarnowskich Górach do nabycia w aptece Eskulapa S. Jeziółkowskiego.

Uzdrowiający skutek i najlepszy smak łączy, zimno pity, tak zwany Aachener Magenbagem, jak żaden inny likier. W Bytomiu do nabycia u Jul. Zelessika.

Pocztą Redakcyi.

Okladki na „Żywoć Pana Jezusa“ już są gotowe i będą wkrótce rozosłane pp. Agentom naszym na okaz dla abonentów „Żywota“.

— Sch. w Raciborzu. Darmo będziemy wysyłać tylko ostatni zeszyt „Żywota P. J.“ Wszystkich zeszytów będzie 23—24.

— F. w M. D. Nie możemy korespondencji drukować, to są rzeczy domowo-parafialne i musie je w domu załatwić. Upomnijcie z miłością szemrzących, naradzicie się z ks. proboszczem.

Niniejszem donoszę uniżenie żem od 20 lat istniejący tu na rogu Bahnhof- i Mühlenstrasse, sklep pod firmą

PAUL GŁODNY

Colnial & Farbonwarren-Geschäft objął i dalej go w niezmienny sposób prowadzić będę. Poprzednikowi memu tak hojnie wyświadczoną życzliwość i zaufanie proszę także i na mnie łaskawie przenieść, a staraniem mem będzie tylko dobre towary po najtańszych cenach sprzedawać, ażeby sobie względy Publiczności zjednać i nadal utrzymać. Katowice, w Październiku 1886.

Z szacunkiem
Paul Głodny's Nachflg.
Aug. Stephan.

Utrzymuję zawsze na składzie najlepsze towary kolonialne i artykuły potrzebne w gospodarstwie, domie lub kuchni, polecając dzisiaj pomiędzy innemi Cukier twardy najlepszy funt 30 fen, w głowie taniej. Kawa dobra surowa od 80 fen., Kawa palona od 1 M. do 1 M. 20 fen. Ryż dobry 15 do 20 fen. Śliwy tureckie suszone, 25 do 30 fen. Rodzynki, migdały, i przyprawy do pieczywa jak najtańiej, codziennie świeże drożdże presowane, Mydło oranienburgskie jaderne, funt 30 fen, 5 funtów po 28 fen. Szkróbek ryżowy Hoffmanna 30 fen., 5 funtów po 28 fen. Soda kryształowa dobra 8 fen., 5 funtów po 7 fen. Petroleum najlepszy amerykański f. 15 fen. w beczce taniej.

Z powodu przeprowadzenia wyprzedaje mój wielki skład **towarów żelaznych:**

500 piecy żelaznych i rur, 600 ram i blach na piece, 1000 rószt, blachy żelaznej i cynkowej, wszelkie okucia do drzwi i okien, Cement, pape na dachy po połowicznych cenach fabrycznych, Gwoździe druciane po 10 fen. funt.

M. FINKEL w Lipinach,
handel żelaza.

Tylko odleżałe CYGARY

biało palące, najlepszego gatunku, nowe Śledzie dobra palona Kawa, jako też i wszystkie inne towary na odprzedaj, wszystkie po tanich cenach.

Bytom, Franc. Zawischa,
ul. tarnowicka obok kościoła.

Bracia Prankel w Wielkich-Strzelcach.

Dobra sieczkarnia jest tylko w Wielkich Strzelcach.

Dobra młocznia jest tylko w Wielkich Strzelcach.

Dobra wialnia jest tylko w Wielkich Strzelcach.

po najtańszych cenach pod gwarancją.

Wskutek licznych wniosków i dla wygody naszych szanownych odbiorców wysyłać będziemy odtąd naszych podróźnych, prosząc w razie potrzeby zleceniami swemi ich zaszczyścić.

Przez powiększenie naszej fabryki i ustawienie nowych maszyn najlepszych jesteśmy w stanie tylko najlepsze i najtańsze maszyny pod gwarancją dostarczać.

Obrazę wyrządzoną pannom Agnieszce i Walecie Schlicht odwołuję i przepraszam je publicznie.
J. Kurpas w Zawodziu.

Syna uczciwych rodziców chcących się wyuczyć szewic-
stwa, przyjmie zaraz do nauki Teodor Kaiser majster szewiecki w Zależu.

Przestroga.

Ostrzegamy każdego przed mianowaniem nasz inmem nazwiskiem, jaktem, którem się podpisujemy, w przeciwnym razie oddam każdego za obrażę do sądu.

Wal. i Adolf Gawronowski
w Paulsdorfe.

Mieszkam teraz w
domu pana Stroheim
Wodzisław w Paźdz. 1886
Dr. Sdralek.

Od 2. Października tr. znajduje się moja kancelarya na ulicy Bahnhofstrasse Nr. 10. przeciwciw handlu p. J. Heidesfelda. Głwice. Schüler, adwokat.

Do wszystkich prac piemianych w niemieckim i polskim języku jako do rachunków poleca się
Leo Wyszomirski,
Krolewskiej Hucie ul. Cesarzkiej 37

Szanownej Publiczności Bytomia i okolicy donoszę uniżenie że otrzymawszy nową przysyłkę różnych **materij na ubiory,** jestem w stanie szanownych mych odbiorców pod każdym względem zadowolić i proszę o łaskawo liczne zamówienia, przyrzekając rzetelną usługę **Wieczorek, mistrz kraw.** w Bytomiu Schneiderstrasse.

Szanownej Publiczności Lipin i okolicy donoszę niniejszem uniżenie, żem mój bogato zaopatrzony **Skład zegarków i towarów złotych**

przemieścił z Wrocławia do Lipin do domu ślusarza p. Stoscha, gdzie za razem urządziłem warsztat do reparacji zegarków, pod jedno roczną gwarancją przedmiotów słutych, okularów itd. Poszę przeto o łaskawo poparcie mego przedsięwiorstwa, przyrzekając każdego czasu rzetelnem towarem, dobrą robotą i tanimi cenami; dawniejsze zaufanie teraz nanowo pozyskać i utrzymać.

Z szacunkiem
J. Sporys
Lipiny. zegarmistrz i złotnik

Dom murowany przy szosie i dworcu kol. 1/2 morgi ogrodu jest do sprzedania. Franc. Michel w Radzlenkowie.

Dom murowany 4 łaby 7 morg. gruntu jest na sprzedaż w wolnej rękę w Bielszowicach. Bliższe wiadomości w Eksped. „Katolika“.

Dom murowany nowy przy Król Hucie 4 pokojach 2 ogrody przynoszące 100 tal. jest natychmiast do sprzedania za 1500 talarów wpłaty 800 tal. Bliższe wiadom. udzieli J. Paul Chorzwów.

POSIADŁOŚĆ
150 morg dobrej roli i już obsianej, z komletnem żywem i martwym inwentarzem i dobrymi budynkami, pół milo od kolej, przy dużej ilości, jest zaraz do sprzedania. Zgłosić się można: P. K. postlagernd Schroda (Prov. Posen).

Pomieszkanie
stosowne dla handlarza, w starem Zabrze przy szosie do Gliwice, jest od 1. Listopada do wynajęcia. Bliższych wiadomości udzieli Tomasz Godziszewski w Nowej Dorocie.

Chłopca uczciwych rodziców chcących się wyuczyć szewic-
stwa, przyjmie do nauki W. Duda w Mysłowicach.

Szanownej Publiczności Zależa i okolicy polecam:

Najlepszy twardy cukier funt po	30 fen.
Biała faryna	29 "
Palone dobre kawy	1,00 "
Najlepszą kawę Jawa funt po 1,20, 1,40, 1,60	"
Najlepsze oranienburgskie mydło jaderne	30 "
przy odbierze 5 fantów po	28 "
Hoffmanna patentowany skróbek funt po	30 "
Najlepsze tureckie śliwki funt po	80 "
Petroleum funt po	16 "

jako też i inne towary korzenne po tanich cenach
Dalej sprzedaje z powodu całkowitego zwinięcia składu towarów łokciowych, podwójnie szerokie kaszairy po 45 fen. za łokieć. Materye na suknie łokieć po 20, 25 i 30 fen., oraz różne inne artykuły jak najtańiej.

Z szacunkiem
Zależe,
p. Katowicami. Ignac Stanislawski.

Patentowane maszyny do sieczki (D.-R.-P)

Najnowsze maszyny naszego czasu dla siana, słomy, pośladu, zielonej paszy, majsu itd. Pięć noży bez kółek, bez odkręcania szrób. 12 cali szeroki otwór. Do kierowania ręką i geplem. Nader tania cyna. Odplacanie ratami pozwolone. Katalogi darmo. Agentów wszędzie się szuka. Fabryka ta dostarczyła w roku 1885 jedynie 5542 maszyn do sieczki.

Heinrich Lanz w Wrocławiu, Victoriast. 6.

CUKIER KAWA taniej!

Codziennie świeżo paloną kawę wysmienitego smaku funt 80, 90, 100, 120, 140 i 160 fen. — Niepalona funt od 60 do 1,20 fen. Cukier i wszelkie inne towary po najtańszych cenach.

Hermann Perl,

Bytom, 4. dom od dworca górnośląskiej kolei
Bahnhofstrasse 12.

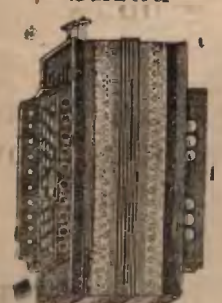
Dla wzrostu brody

jest jedynie najpewniejszym i najrzetelniejszym środkiem Pawła Bosse'go
Oryginalny Mustaches-Balsam

Za skuteczność w 4 do 6 tygodni si

„Dawnej“ gwarantuje. Dla skóry zupełnie nieszkodliwy. „Teraz“ dliwa. Świadectwa się już nie ogłaszają. Wysełka pod dyrektora także za zaliczką pocztową. Słok po 2 m. 50 fen. — Na składzie ma fryzjer Karol Pittel w Król Hucie, Richterstr. Nr 26

Skład

Po fabrycznych cenach

Po fabrycznych cenach.

skrzypcy i katarynek
H. Pick
Bytom, Pae Wilhelmski.

Natychmiast przyjmie **UCZNIA** z dostatecznem wykształceniem szkolnem, po polsku i niemiecku mówiącego jakiegobądź konfesy **H. Ledermann Głogówek.** handel towarów krótkich.

Do mego handlu kolonialnego przejmie **UCZNIA** poczoizwych rodziców, który ma dobre świadectwa a po niemiecku i po polsku mówić potrafi.
Teodor Bernard,
kupiec w Głogówku w rynku.

W składzie **A. Zioba** w Bytomiu, Maurerstr. Nr. 3 jest do nabycia:
Żywoty świętych wydane Lwowskie 8 m. Kalendarz „Katolika“ 50 fen Kalendarz Maryjański 60 fen.

B WIELKA **Znów 3521 wygranych.**
 Berlinska loterya powozów i koni, **ciągnięcie 4. i 5. Listopada t. r.**
 2 czterokonne powozy. **Znów przyjdzie**
 3 dwukonne powozy.
 1 jednokonną powoz.
 (Kompletne do odjazdu).
Losy po 2 marki są do nabycia w miejscach plakatami oznaczonych, oraz do sprowadzenia przez
 11 losów za 20 marek. **F. A. Schrader** Hanaever Gr. Packhofstr. 29.
 Do nabycia u **A. Frischnioka** w Mały Dombrowce.

Otworzenie handlu.
 Szanownej Publiczności Mikołowa i okolicy donoszę uniżenie, że lokal handlowy kupca pana **Horseli** najął, gdzie urządził **handel towarów kolonialnych, tabaki, cygar i żelaza.**
 Zadaniem mem będzie rzetelnością, dobrą towarami i tanimi cenami pozyskać sobie zaufanie, szanownej Publiczności, prosząc o łaskawe poparcie mego przedsiębiorstwa.
 Mikołów.
 Z szacunkiem **E. Grütz.**

Salo Weichmann, Katowice,
 naprzeciw księgarni Kraus'a sprzedaje tanio i rzetelnie **Wierzchnie surduty** z podszywką po 12, 14, 15 i 18 m.
Ubiory zpełne po 15, 16, 18, 22, 24 do 30 marek
Chusty dobre i ciężkie po 4, 5, 6, 8 do 10 marek.
Flanelse podwójne najpiękniejsze desenie, tanio.
Barchan od 20, 25 i 30 fen. łokieć.
Sukna na ubiory różnego gatunku.
Wielki wybór wieńcy dla wieśniaczek, **wstęg, fartuchów, jedwabiu, atlasu, wszelkie artykuły dla stroju wieśniaczek.**

70 fen.
 funt palonej kawy czystego smaku i silna.
 Kawa Jawa wymienita palona funt . . . 1,20 M.
 Kawa perłowa wymienita palona . . . 1,10 "
 Cukier twardy od czubka bez papieru ważony 30 fen.
 Faryna biała . . . 28 "
 Cykorya różnego gatunku po cenach fabrycznych.
 Mydło jaderne odważony funt . . . 27 "
 Mydło zupełnie suche . . . 30 "
 Soda kryształowa najlepsza . . . 8 "
 Petroleum amerykański . . . 16 "
Albert Roter
 Królewska Huta, Kattowitzerstr. (Promenadenstr.)

Ważne dla szewcy, siodlarzy i prywatnych!
 Niniejszem donoszę uprzejmie, że obok mego handlu skór, urządził także **skład towarów żelaznych.**
 Posiadając teraz podwójny handel, jestem w stanie wszelkiego gatunku skóry dla szewcy i siodlarzy jeszcze taniej niż dawniej sprzedawać. W razie potrzeby proszę mnie odwiedzić, aby się przekonać o prawdziwości mego twierdzenia.
 G ogówek, rynek, **L. Gerstel, handel skór.**

Waga sprawiedliwa.
Podpisani polecają
 codziennie świeżo paloną wymienitą smaku
KAWĘ
 funt po 80, 90, 100, 120, 140, 160 fen.
 niepaloną funt od 60 fen. do 1 mk. 20 fen.
 oraz wszelkie inne
towary korzenne
 najlepszego gatunku po najtańszych cenach, prosząc o łaskawe względy.
Wincenty Krah, P. Góretzki,
 Bytom. Rajtszula Nr. 1. w Rozbarku.

Towar dobry
Dla oświetlenia grobów
 w dzień zaduszny;
 polecam
 najlepsze **świeczki sterynowe** 6 i 8 sztuk
 paczka po 40 fen., **świeczki sterynowe**
 pięcifenigowe funt 70 fen.
 Proszę o łaskawe względy.
Heinrich Krist,
 w Król. Hucie, naprzeciw katol. kościoła farnego.

Radlanera
 Czerwona apteka w Poznaniu
 Stary Rynek 37
 poleca
 1) Radlanera bez smaku kapsułki na taslema, (usuwa pewno i bez niebezpieczeństwa każdego taslema z głową w jednej godzinie,) cena 3 marki.
 2) Dr. Sprangera krople żółdkowe, butelka 50 i 80 fen.
 3) Dr. Rossa balsam życia i esencji, usuwająca bóle żołądka, niebezpieczna i bóle brzucha, butelka 1 mk.
 4) Radlanera krople i herbata krew oczyszczająca, po 75 fen.
 5) Radlanera esencja i maść na oczy, usuwająca bóle i wzmacniająca wzrok cena 1 mk.
 6) Ruskii balsam spirytusowy, przeciw reumatyzmowi i udarowi, but 1 markę.
 7) Radlanera poprawna przed. dr. Hebra maść na liszaje (Blei Crème). Maść ta jest nadzwyczaj gojącym środkiem przeciw liszajom, skóra ostrości zapaleniu skóry, ciecze solnej (Salzfluss) krostom gorączkowym węgrom skórnym i w ogóle przeciw wszelkim gatunkom nieczystości skórnym wyrazów. Prócz tego, jest ona maść ta, na zapaloną ranę przyłożoną, sprawia wielki skutek oraz po ukramie na podrażnienie nagromadzone szkodliwe stwardnienia, na wielkie i wybijające poszenie nog.
 8) Radlanera środki specjalny przeciwko odciekowi naczyniowemu na gnietków, zgęszczeniu skóry etc.
 Wynaleśń środki, które skłoniły do nagnietki dala, takowe odcieki zniezają, bez szkodenia skóry i bez bólu było do dalszego najpożądniejszą potrzebą i najgorętszym życzeniem wszystkich tych, którzy na gnietki albo zgęszczenie skóry cierpią. Środek taki znalazł się wreszcie w Radlanera specjalności, który w najdoskonalszy sposób nagnietki bez bólu oddala, każde zgęszczenie skóry grubo i niebezpiecznie, przy użyciu bieli nie nie szkodzi i żadnego niedogadnego obwieszania nie potrzebuje. 60 fenigów.

KAROLA SIMONA
 znak towarowy
Ekstrakt kompensacyjny
 od przeszło 25 lat używany, zaleca się jako najskuteczniejszy, szybki i niezawodnie działający środek zaradczy przeciwko zapaleniu i chrończej podagrze, wszelkiego rodzaju reumatyzmowi w głowie, w stawach i w innych członkach ciała, — dalej przeciwko bólowi w krzyżach i w piersiach, drganiu naczyniowości, śniegu, migrenie, bólom głowy i zębów, — narazie przeciwko nerwalgii, postrzałowi i t. p. Już jednorazowe natężenie sprawia ulgę a dalsze nacieranie usuwa odciekowe dolegliwości.
 Cena za flaszki 1 markę w liście w znaczka: h pocztowych.
 Środek ten do nacierania tylko wtedy jest prawdziwy, jeżeli flaszki są opieczczone powyższym znakiem ochronnym a na dwie tak same opatrzone.
 Łaskawy Panu Simon.
 Z całego serca dziękuję Panu za nadeślanie nam jednej flaszki Ekstraktu kompensacyjnego, który bardzo skutkował na darcie w kościach, moja matka cierpiała przez 4 miesiące tak, iż było opuszczenie nie mogła leżeć po nacieraniu Pańskim Ekstraktem już po dwóch dniach łokieć opuściła mgła.
 Świętochłowice, 19. 6. 86.
Antoni Tymann.
 Główny skład
K. Simon w Łęcznie (Lissa P.)
 Przy odbiorze 4 flaszek franco przesyła.

Gotowe mable i trumny
 wszelkiego gatunku ma na składzie
C. Domini,
 majster stolarski w Tarnowicach, Wilhelmplatz Nr. 234, dawniej: ma posiadłość p. Wagnera.
 Kilka zdanych czeladników stolarskich otrzyma także trwałe zatrudnienie.

Handel towarów korzennych
 skład kawy
L. Hausdorff, Mysłowice.
 Kawa najlepszego gatunku codziennie świeżo palona 1/4 funta 25 30, 35, 40 i 45 fen.
 Faryna funt . . . 30 fen.
 Cukier twardy f. 32 w głowie taniej
 Mydło funt . . . 28 fen.
 Cykorya duża w smaku i zielonym papierze sztuka po . . . 13 fen.
 Przędzka najlepsza i długi liść funt 1,10 fen.
 Petroleum funt . . . 16 fen.
 Szróbek . . . 30 fen.
 Soda . . . 8 fen.
 Najlepszy towar i najniższe ceny.

Świece woskowe
 z czystego wosku parafinowego, według przepisów kościelnego wykonywane polecam tanio również wszelkiego gatunku **świeczki sterynowe.**
 Kupuję także każdą ilość wosku parafinowego i płacę najwyższe ceny.
Opole, Krakowska ulica Nr. 47.
Scholz dawn. **A. Schwartz,** fabryka mydła.

BACZNOŚĆ!
 Szanownej Publiczności Hajduk i okolicy dołączam:
Wina węgierskie ostre i słodkie, francuskie czerwone po różnych cenach. Malaga w butelkach oryginalnych po 8 mk. 25 fen.
Cukier różnego gatunku butelka od 75 fen. do 2 mk.
Piwo kalmbachskie butelka 25 fen., 12 butelek za 3 mk., wrocławskie Kipke, butelka 15 fen. bawarskie jasne butelka 10 fen., ciemne beczki 4 mk. 50 fen. półciemne beczki 2 mk. 40 fen.
Kawa wymienita palona funt mk. 1,00 1,20, 1,30, 1,40, 1,60.
Cukier twardy funt 30 fen.
 Smazone jabłka, tureckie oliwy, kwaśne ogórki itd. oraz eleganckie **łazienka** do regarków cygarniczych z morskiej piany, laski, port monetti, cygarówki, fajki krótkie i długie i wiele innych przedmiotów stosowne na podarunki rodzinne.
 O łaskawe względy proszę, przyrzekam rzetelną usługę.
Krol. Huta Ocarka ul. 37. Karol Czichos.

Maryacełskie
krople żółdkowe,
 środek znakomicie działający na wszelkiego rodzaju choroby żołądka.
 Niezrównany przy braku apetytu, słabości żołądka, ochłannemu oddechowi, wzdęciach, kwaśnych odbijaniach, kolkach, katarach żółdkowych, zgagach, tworzenie się piasku moczowego i kamyczkach w pęcherzu, przy zbytnej produkcji flimy, żółtaczce, obmierzłości i wmitach, przy pochodzących z żołądka bólach głowy, łurczach żółdkowych, twardych bruchach lub zatwardzeniach, przeciwnie żołądka patrawami, napojami, przy robakach, ciępieniach śledziony, wątroby i hemoroidach. Cena flakoniku wraz z przepisem 70 fenigów. Składy we wszystkich znaczących aptekach. Główny skład u aptekarza

Karol Brady
 w Kromieryżu (Kremsier) na Morawie w Austrii.
 Prawdziwość do nabycia w Bytomiu u aptekarza **Schweitzer**, i w aptece pod **Aniołem** (Engel Apotheke), w Szarleju w Aptecce, w Łąkach u aptekarza **Jul. Hahn**, w Świętochłowicach apteka **Humbolda**, Tarnowickich Górach apteka **Aeskulap**.

Do taniego sklepu
 w Bto mlu **Piekarska ulica Nr. 15 I piętro,**
 pierwszy dom obok kościoła św. Trójcy
Wielka wyprzedaż
 z powodu przebudowania lokalu.
Jeszcze tego nie było.
 Flanelse czyste wełniane podwójnej szerokości długi łokieć 90 f.
 Materyja na suknie czystowełniana, łokieć 20, 25, 30 i 40 f.
 Chusty do odciążania podwójne, 6, 7, 8 i 9 mrk.
 Płótna czyste od 30 fen., Szyrting od 20 fen., płótna modre od 30 fen., na poszwy bardzo ładne, od 28 fen i t. d.
 Angielska skóra na spodnie od 60 fen., z dobrego towaru ubioru dla mężczyzn i zimowe surduty wierzchnie, także podług miary szyte nadawyczej tanio. Wszelkie artykuły na podług zwykły dla krawców.

E. Simenauer w Rożdżeniu,
 dawniej **Hamburger,**
 poleca:
 Wielki skład flanelów, barchanu, chust, kaszemiru, jedwabiu, materyj na ubiory. po najniższych cenach.
 Cukier funt po 30 fen.
 Kawa palona 1/4 funta po 25, 30, 35, 40 fen.
 Mydło funt po 28 fen.
 Skład maki katowickiego młyna
 Wszelkie towary żelazne, pałę na dachy, gwoździe, blachy, cement, zamki itd. po najniższych cenach.

Szanownej Publiczności
 Bytomia i okolicy p. lecam
 mój wielki wybór wszelkich
 gotowych ubiorów,
 także wykonywam spiesznie
 zamówienia podług
 miary. Usługa rzetelna i
 tania
Skład gotowych ubiorów
A. Niestroj, mistrz kraw.
 Bytom, Rajtszula u p. sup. Krahla.

Maks Eisner,
 handel towarów drogerij, i kolonialnych
 w **Zaborzu, kolonia A.**
 w nowowbudowanym domu pana
 Och-manna niedaleko kościoła
 poleca:
 wszelkie drogerie, jako to: masełki, farby
 farnaj, (pokost), lak, artykuły gumowe,
 herbaty, zioła, wina medycynalne,
 prawdziwy koniak i rum, mydło leżące
 i do mycia, oraz wszelkie towary
 kolonialne: każdego osazu świeżo palona
 kawa, funt po 1,00 1,20, 1,40 1,60,
 1,80 fen. Cykorya każdego gatunku,
 Cukier twardy funt 30 fen. w głowie
 20 fen. Faryna 28 fen. Mydło jaderne
 bardzo suche, funt 28 fen. Szróbek
 odważony 30 fen. Tytuł najlepszy 1,20
 fen., Ryż 15 do 20 fen. Petroleum
 czysty amerykański 16 fen. Cygara
 różnego gatunku i Papierosy już 10
 sztuk za 5 fen. Piwo i woda selterska
 zawsze świeża z lodu butelka po 10 f.
 Wino liter po 40 do 80 fen.

BACZNOŚĆ!
 Szanownej Publiczności Hajduk i okolicy dołączam:
Wina węgierskie ostre i słodkie, francuskie czerwone po różnych cenach. Malaga w butelkach oryginalnych po 8 mk. 25 fen.
Cukier różnego gatunku butelka od 75 fen. do 2 mk.
Piwo kalmbachskie butelka 25 fen., 12 butelek za 3 mk., wrocławskie Kipke, butelka 15 fen. bawarskie jasne butelka 10 fen., ciemne beczki 4 mk. 50 fen. półciemne beczki 2 mk. 40 fen.
Kawa wymienita palona funt mk. 1,00 1,20, 1,30, 1,40, 1,60.
Cukier twardy funt 30 fen.
 Smazone jabłka, tureckie oliwy, kwaśne ogórki itd. oraz eleganckie **łazienka** do regarków cygarniczych z morskiej piany, laski, port monetti, cygarówki, fajki krótkie i długie i wiele innych przedmiotów stosowne na podarunki rodzinne.
 O łaskawe względy proszę, przyrzekam rzetelną usługę.
Krol. Huta Ocarka ul. 37. Karol Czichos.

Maryacełskie
krople żółdkowe,
 środek znakomicie działający na wszelkiego rodzaju choroby żołądka.
 Niezrównany przy braku apetytu, słabości żołądka, ochłannemu oddechowi, wzdęciach, kwaśnych odbijaniach, kolkach, katarach żółdkowych, zgagach, tworzenie się piasku moczowego i kamyczkach w pęcherzu, przy zbytnej produkcji flimy, żółtaczce, obmierzłości i wmitach, przy pochodzących z żołądka bólach głowy, łurczach żółdkowych, twardych bruchach lub zatwardzeniach, przeciwnie żołądka patrawami, napojami, przy robakach, ciępieniach śledziony, wątroby i hemoroidach. Cena flakoniku wraz z przepisem 70 fenigów. Składy we wszystkich znaczących aptekach. Główny skład u aptekarza

Karol Brady
 w Kromieryżu (Kremsier) na Morawie w Austrii.
 Prawdziwość do nabycia w Bytomiu u aptekarza **Schweitzer**, i w aptece pod **Aniołem** (Engel Apotheke), w Szarleju w Aptecce, w Łąkach u aptekarza **Jul. Hahn**, w Świętochłowicach apteka **Humbolda**, Tarnowickich Górach apteka **Aeskulap**.

Do taniego sklepu
 w Bto mlu **Piekarska ulica Nr. 15 I piętro,**
 pierwszy dom obok kościoła św. Trójcy
Wielka wyprzedaż
 z powodu przebudowania lokalu.
Jeszcze tego nie było.
 Flanelse czyste wełniane podwójnej szerokości długi łokieć 90 f.
 Materyja na suknie czystowełniana, łokieć 20, 25, 30 i 40 f.
 Chusty do odciążania podwójne, 6, 7, 8 i 9 mrk.
 Płótna czyste od 30 fen., Szyrting od 20 fen., płótna modre od 30 fen., na poszwy bardzo ładne, od 28 fen i t. d.
 Angielska skóra na spodnie od 60 fen., z dobrego towaru ubioru dla mężczyzn i zimowe surduty wierzchnie, także podług miary szyte nadawyczej tanio. Wszelkie artykuły na podług zwykły dla krawców.

E. Simenauer w Rożdżeniu,
 dawniej **Hamburger,**
 poleca:
 Wielki skład flanelów, barchanu, chust, kaszemiru, jedwabiu, materyj na ubiory. po najniższych cenach.
 Cukier funt po 30 fen.
 Kawa palona 1/4 funta po 25, 30, 35, 40 fen.
 Mydło funt po 28 fen.
 Skład maki katowickiego młyna
 Wszelkie towary żelazne, pałę na dachy, gwoździe, blachy, cement, zamki itd. po najniższych cenach.